

Výročná správa
Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

Bratislava, 31. 5. 2019

JUDr. Miroslav Lajčák
*Minister zahraničných vecí a európskych
záležitostí Slovenskej republiky*

Obsah

Obsah.....	3
Úvodné slovo štatutára	4
Profil spoločnosti.....	7
Predmet činnosti MZVEZ SR	10
Informácie o fungovaní MZVEZ SR	11
Konsolidovaná účtovná závierka MZVEZ SR k 31. 12. 2018 a správa audítora.....	14

Úvodné slovo štatutára

V roku 2018 si Slovensko pripomínalo viaceré historické míľniky, ktoré formovali našu štátnosť. Rok 2018 tak bol rokom spomienok a bilancovania. Veľa sme hovorili o storočníci Československa a význame udalostí po prvej svetovej vojne pre dnešné postavenie dvoch samostatných štátov, Slovenskej republiky a Českej republiky. Pripomínali sme si tiež ťažké roky 1938 a 1968, kvôli ktorým sa naša krajina na dlhú dobu uzavrela svetu. No a hneď úvod roka sme začali oslavami 25. výročia samostatnej štátnosti našej krajiny.

Myslím si, že môžeme povedať, že Slovensko na konci svojho 25. roka píše z hľadiska zahraničnej politiky úspešný a zaujímavý príbeh. Sme členom všetkých relevantných medzinárodných organizácií v našom geopolitickom priestore. Vďaka EÚ sme súčasťou 500-miliónového spoločenstva založeného na 4 slobodách a zdieľaných hodnotách. Vďaka článku 5 Severoatlantickej zmluvy máme pevné bezpečnostné garancie. Regionálne formy spolupráce, v centre s V4, posilňujú naše vzťahy so susedmi. Slovensko prežíva obdobie výrazného hospodárskeho rastu. Všetky úspechy Slovenska sú však relativizované vzhľadom na mnohé udalosti doma aj na medzinárodnej scéne. Zahraničnopolitické prostredie charakterizovala skôr turbulencia než stabilita, ktorá vytvárala živnú pôdu hybridným formám súperenia, spochybňovaniu pravidiel a podkopávaniu pilierov, na ktorých stojí systém povojnového usporiadania sveta a na ktorých sme vystavali našu zahraničnú politiku. Svet sa dynamicky mení. Globalizácia, migrácia, ekonomická nerovnosť a nestabilita zahraničnopolitického prostredia priživujú mnohé predsudky a neistoty, ktoré následne vytvárajú podhubie pre demagógiu, populizmus, nacionalizmus a ďalšie neduhy súčasnej doby. Celkovo tak bola v roku 2018 atmosféra na zahraničnopolitickom poli skôr polarizujúca než prajúca jednote. V mnohých kľúčových otázkach ustúpili spoločné riešenia individuálnym záujmom, racionalita ustúpila politickej kampani, odbornosť zjednodušeniam a kompromis individuálnej sile. Je tak za nami rok, ktorý bol v mnohých smeroch rokom vzdľaťovania sa na úkor zbližovania.

Ak sme na konci roka 2017 konštatovali odklon od multilateralizmu a tendencie k uzatváraní sa, unilateralizmu a stavaniu múrov, na konci roka 2018 musíme povedať, že tie múry sú čoraz vyššie, že Slovensko naďalej zaplavujú tzv. alternatívne fakty a čoraz viac mladých Slovákov načúva radikálom. Ak sme na konci roka 2017 konštatovali nepredvídateľnosť vývoja na medzinárodnej scéne, dnes jej môžeme priradiť prívlastok absolútna. Dlhodobé konštanty, s ktorými sme v zahraničnej politike pracovali, sa stávajú premennými. Do života na európskom kontinente tieto prvky neistoty vnáša najmä brexit. Celý rok sme strávili snahou zadefinovať parametre odchodu a budúce vzťahy s partnerom, ktorý sa dobrovoľne rozhodol odísť. Stálo nás to obrovské množstvo času, nasadenia a zdrojov. Brexit je manifestáciou hlbšieho problému, ktorým je rastúca nedôvera v EÚ. Skepsa pramení aj z toho, že za poslednú dekádu čelila EÚ viacerým vážnym krízam. Tieto krízy nás urgujú dopracovať hospodársku a menovú úniu, vrátane bankovej únie, jednotný trh, vrátane digitálneho trhu, či energetickú úniu. Už v tomto roku sa intenzívne rokovalo o podobe nového viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2020. Názory sú v členských štátoch rôzne, a preto aj politická priechodnosť tejto témy nie je jednoduchá. Potrebujeme reflektovať na nové výzvy, ako sú inovácie či migrácia. Tieto ambície však nemôžu ísť na úkor tradičných politík. Situáciu 6 pochopiteľne komplikuje odchod jedného z hlavných prispievateľov.

Aj v roku 2018 rozdeľovala Európsku úniu i spoločnosť téma migrácie. EÚ zintenzívnila prácu pri ochrane vonkajších hraníc a Schengenu, no na konkrétnej podobe reformy Dublinského systému sa nedarí dohodnúť. Migrácia je globálny problém, ktorý si vyžaduje koordinované úsilie a spoločné riešenia. Avšak debata v súvislosti so schvaľovaním

Globálneho rámca o bezpečnej, riadenej a legálnej migrácii opäť odhalila citlivosť tejto témy a polarizáciu názorov.

V roku 2018 sme sa tiež snažili prinášať diskusie o EÚ bližšie k občanom. Zahraničná politika má čoraz výraznejší presah na vnútropolitický vývoj v SR. Spoločnosť citlivo vníma diskusiu o budúcnosti EÚ. Rezort diplomacie sa preto intenzívnejšie zameriava na komunikáciu proeurópskej agendy s občanmi, napr. v rámci projektu #MYSMEEU, ktorý má na slovenských univerzitách pozitívnu odozvu. Naším cieľom je zabezpečiť lepšiu informovanosť verejnosti o slovenskom členstve v EÚ a jeho výhodách a zvýšiť angažovanosť v európskych otázkach, vrátane účasti na voľbách do Európskeho parlamentu.

Výzvou pre náš politický priestor zostáva aj reakcia na formovanie novej zahraničnopolitickej doktríny USA. V EÚ čoraz častejšie prebiehali diskusie o väčšej zodpovednosti Európy v oblasti obrany a nastavení rovnovážnejšieho fungovania so Spojenými štátmi. Tu však treba jasne potvrdiť, že základným pilierom a garanciou európskej bezpečnostnej architektúry zostáva NATO. Aktivity na poli Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a iniciatívy ako Stála štruktúrovaná spolupráca – PESCO – budú vždy doplnkom a nie alternatívou NATO. Ak má byť nasledujúca dekáda poznačená individualistickým prístupom v medzinárodných vzťahoch, z pozície Slovenska sa ako odpoveď javí predovšetkým kontinuálna adaptácia na meniace sa pomery a vyzdvihovanie významu spojenectiev a medzinárodnej spolupráce. Náš rezort venuje pozornosť obom. Naše strategické myslenie sme prispôbili novým trendom vypracovaním nových národných strategických dokumentov. Pomenovali sme nové spektrum bezpečnostných otázok a sme presvedčení, že na ne musíme urgentne hľadať odpovede. V tomto úsilí SR nemá lepšieho spojenca ako NATO. Aliancia nepredstavuje len nástroj bezpečnostnej politiky. Je predovšetkým súborom hodnôt, ktoré sme sa rozhodli chrániť a ponúkať ako inšpiráciu iným.

Medzinárodné záväzky ako hodnotový systém sú však v novom turbulentnom prostredí relativizované. Rastie unilateralizmus, stráca sa dôvera v etablované medzinárodné inštitúcie a multilateralizmus. Pre Slovensko je existenčne dôležité kultivovať také medzinárodné prostredie, ktoré sa zakladá na medzinárodnom práve, spolupráci a rešpekte k pravidlám. V akomkoľvek scenári, v ktorom sa medzinárodné vzťahy riadia právom moci viac než mocou práva, ťahá Slovensko za kratší koniec. Ak si má medzinárodné usporiadanie zachovať demokratický charakter, medzinárodné inštitúcie v ňom musia mať nezastupiteľné miesto. Slovensko sa preto aktívne angažuje na pôde medzinárodných organizácií. V roku 2016 sme predsedali Rade EÚ, v roku 2017/2018 sme stáli na čele Valného zhromaždenia OSN, stali sme sa členmi Rady OSN pre ľudské práva a v roku 2019 je pred nami trojitá dávka zodpovednosti v podobe predsedníctiev v OBSE, vo V4 i v OECD. V čase, keď som predsedal VZ OSN, som sa snažil najmä posilniť aktivitu organizácie v oblasti mieru a prevencie konfliktov. Pracovali sme na koncepte udržateľného mieru, ktorý redefinuje prístup OSN. Vychádza z tézy, že mier je viac než len absencia konfliktu. Na mier nazerá ako na kontinuum snaženia a prepája naše chápanie mieru s rozvojom či humanitárnou situáciou. OSN pre nás aj naďalej zostáva primárnou multilaterálnou platformou na dialóg a pevným pilierom našej zahraničnej politiky. Predsedníctvo v OBSE Slovensko oficiálne prebralo k 1. januáru 2019, no celý predchádzajúci rok sa už niesol v znamení príprav. Predsedníctvo preberáme v mimoriadne náročnom období. Náklady na multilaterálnu scénu sú skôr ponuré a OBSE stojí aj pred mnohými výzvami vo svojom vnútornom fungovaní. Sme však pripravení a odhodlaní využiť príležitosť najmä k hľadaniu konkrétnych riešení na zlepšovanie situácie ľudí, ktorí sú najviac dotknutí konfliktom. V polovici roka sme tiež odštartovali predsedníctvo vo V4. Napriek tomu, že v minulosti sme jej už predsedali, aktuálna dynamika v našom regióne výrazne ovplyvňuje to, ako je V4 vnímaná. Aj v druhej polovici nášho predsedníctva teda bude pred nami množstvo práce. V4 chceme prezentovať ako pevnú súčasť EÚ, ktorá sa podieľa na spoločných riešeniach. Ak sa podarí presadiť v agendách predsedníctiev vo V4,

v OBSE aj v OECD spoločné elementy, bude to úspech pre nás a súčasne konkrétny príspevok k posilňovaniu efektívneho multilateralizmu. Pre Slovensko je jedným z najdôležitejších nástrojov uskutočňovania zahraničnej politiky. A nie je to len fráza. Stoja pred nami vážne globálne výzvy a megatrendy, ktoré sú čoraz komplexnejšie. Žiadna krajina nebude schopná reagovať sama na výzvy ako klimatická zmena, migrácia, radikalizácia, terorizmus, hybridné hrozby a ďalšie. Ich riešenie si vyžaduje konzistentné a koordinované úsilie zo strany celého medzinárodného spoločenstva. Je preto paradoxom doby, že mnohí sa od multilateralizmu odklňajú, keď ho potrebujeme najviac. Rezort diplomacie preto bude aj naďalej presadzovať zahraničnú politiku stavajúcu na členstve Slovenska v EÚ a NATO a podporovať multilateralizmus, medzinárodnú spoluprácu a dialóg ako základné východiská riešení výziev, ktoré pred nami budú v nasledujúcom roku stáť.

Profil spoločnosti

Základné identifikačné údaje

Správca rozpočtovej kapitoly	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (MZVEZ SR)
Sídlo správcu rozpočtovej kapitoly	Hlboká cesta 2, 833 36 Bratislava 37
Dátum založenia/zriadenia	1. 1. 1993
Spôsob založenia/zriadenia/vzniku	MZVEZ SR pôsobí na základe zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
IČO	00699021
DIČ	2020879344
Zriaďovateľ	Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova 5, 817 82 Bratislava IČO: 00151742

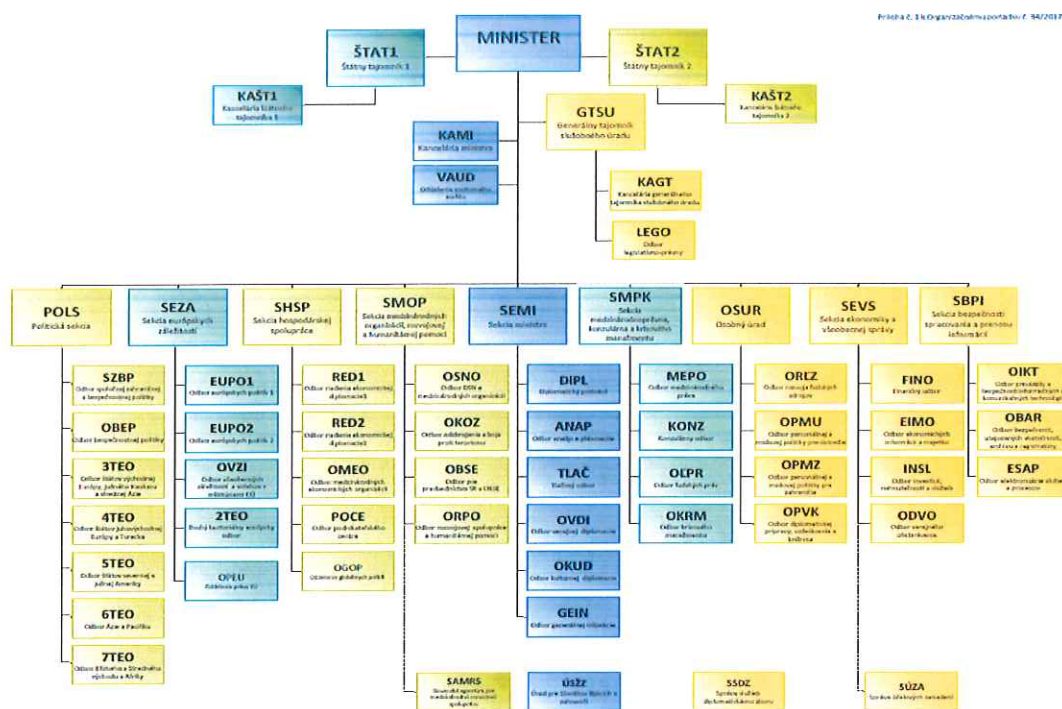
Organizačná štruktúra a identifikácia vedúcich predstaviteľov k 31. 12. 2018

MZVEZ SR riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister zahraničných vecí a európskych záležitostí JUDr. Miroslav Lajčák. Ministra počas jeho pôsobenia vo funkcii predsedu 72. Valného zhromaždenia OSN, zastupoval od septembra 2017 do augusta 2018 štátny tajomník Ing. Ivan Korčok.

MZVaEZ sa organizačne člení na jednotlivé útvary v ústredí (sekcie, odbory a oddelenia) a osobitné organizačné útvary, ktoré vykonávajú diplomatické alebo konzulárne funkcie v zahraničí. V zriaďovateľskej pôsobnosti MZVEZ sú štyri právnické osoby:

- Správa účelových zariadení (SÚZA),
- Správa služieb diplomatickému zboru (SSDZ),
- Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS),
- Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSZZ).

Organizačnú štruktúru platnú v roku 2018 (do 18. novembra 2018) zobrazuje nasledujúca tabuľka:

V zmysle Rozhodnutia ministra ZVEZ SR č. 67/2018 zo 14.11.2018 o organizačnej zmene na MZVEZ SR bola s účinnosťou od 19. 11. 2018 zriadená

Sekcia pre predsedníctvo SR v OBSE (**OBSE**) v organizačnom členení na:

- odbor pre politicko-bezpečnostné otázky (POBE)
 - oddelenie politicko-vojenskej dimenzie a konfliktov (POVO)
 - oddelenie ekonomicko-environmentálnej a ľudskoprávnej dimenzie (ELPO)
- odbor logistiky, komunikácie a rozpočtu (ODLO)

Základná charakteristika organizácií konsolidovaného celku

Na rozpočet kapitoly MZVEZ SR sú okrem konsolidujúcej účtovnej jednotky napojené celkovo 3 typy účtovných jednotiek, a to rozpočtové organizácie, príspevková organizácia a akciová spoločnosť.

1.) rozpočtové organizácie

Obchodné meno	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS)
Sídlo	Pražská 7, Bratislava
Druh vplyvu	Rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MZVEZ SR – dcérska spoločnosť
IČO	31819559
Obchodné meno	Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚŠŽZ)
Sídlo	Palisády 29/A, Bratislava
Druh vplyvu	Rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MZVEZ SR – dcérska spoločnosť
IČO	30798868

2.) príspevková organizácia

Obchodné meno	Správa účelových zariadení (SÚZA)
Sídlo	Pražská 7, Bratislava
Druh vplyvu	Príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MZVEZ SR – dcérska spoločnosť
IČO	30806101

3.) akciová spoločnosť

Obchodné meno	Správa služieb diplomatickému zboru (SSDZ)
Sídlo	Palisády 31, Bratislava
Druh vplyvu	Akciová spoločnosť v zakladateľskej pôsobnosti MZVEZ SR – 100% majetková účasť
IČO	35822163

Predmet činnosti MZVEZ SR

Na základe osobitného zákona ministerstvo zabezpečuje najmä:

- a) ochranu práv a záujmov Slovenskej republiky a jej občanov v zahraničí,
- b) riadenie zastupiteľských úradov Slovenskej republiky (ďalej len „zastupiteľský úrad“)
- c) styky s orgánmi a predstaviteľmi cudzích štátov v Slovenskej republike a v zahraničí,
- d) efektívne hospodárenie a nakladanie s majetkom Slovenskej republiky v zahraničí, ktorý má vo svojej správe,
- e) koordináciu prípravy a vnútroštátneho prerokovania, uzatvárania, vyhlasovania, vykonávania a vypovedávania medzinárodných zmlúv,
- f) kultúrnu prezentáciu SR v zahraničí,
- g) zahraničnú a bezpečnostnú politiku Slovenskej republiky,
- h) oficiálnu rozvojovú pomoc,
- i) koordináciu realizácie a výkon politik Európskej únie v rámci kompetencií stanovených zákonom,
- j) výkon štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí,
- k) koordináciu presadzovania obchodno-ekonomických záujmov Slovenskej republiky v zahraničí a medzirezortnú koordináciu prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR sa podieľa na tvorbe jednotnej štátnej zahraničnej politiky, uskutočňuje túto politiku, vykonáva v rozsahu svojej pôsobnosti štátnu správu a plní ďalšie úlohy ustanovené v ústavných zákonoch, zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch.

Činnosť ministerstva, ako aj organizácií konsolidovaného celku, je riadená komplexom viacerých zákonov a iných právnych predpisov, z ktorých pre príklad možno uviesť zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 100/1996 Z. z. o ochrane štátneho tajomstva v znení neskorších predpisov, zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov a i.

Informácie o fungovaní MZVEZ SR

Plnenie funkcií štátu

Správca rozpočtovej kapitoly MZVEZ SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť zahraničnej politiky a vzťahy Slovenskej republiky k ostatným štátom a medzinárodným organizáciám.

MZVEZ SR plní funkcie štátu v súlade so zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Jeho činnosť prostredníctvom ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí riadi, koordinuje a kontroluje vláda.

Pri plnení svojich úloh sa riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktnami Európskej únie, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády Slovenskej republiky, štatútom a organizačným poriadkom ministerstva, zameraním zahraničnej politiky, ktoré nadväzuje na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky a Plánom práce vlády Slovenskej republiky na príslušný rok.

Ako právnická osoba vystupuje vo svojom mene alebo v mene štátu a svojimi príjmami a výdavkami je ako rozpočtová organizácia napojená na štátny rozpočet v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

MZVEZ SR je služobným úradom v zmysle zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe, zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe v znení neskorších predpisov.

Informácie o stave konsolidovaného celku

Konsolidovaný celok kapitoly Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR tvoril v roku 2018 celkovo päť organizácií:

- 1 materská spoločnosť – rozpočtová organizácia MZVEZ SR,
- 2 dcérske rozpočtové organizácie SAMRS a ÚSŽZ,
- 1 príspevková dcérska organizácia SÚZA a
- 1 akciová spoločnosť v zakladateľskej pôsobnosti SSDZ.

Účtovný pohľad na stav konsolidovaného celku poskytuje Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2018, ktorú tvorí konsolidovaná súvaha, konsolidovaný výkaz ziskov a strát a konsolidované poznámky.

Rozpočtový pohľad na čerpanie prostriedkov štátneho rozpočtu kapitoly Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v štruktúre záväzných ukazovateľov z pohľadu ekonomickej, funkčnej a programovej štruktúry poskytuje Štátny záverečný účet za rok 2018.

Limit príjmov kapitoly MZVEZ SR vo výške 1 800 000 EUR bol v roku 2018 splnený. Celkové plnenie bolo v objeme 2 455 875,85 EUR, čo predstavuje 136,43 % k rozpočtu.

Výdavky kapitoly MZVEZ SR boli skutočne čerpané v objeme 165 321 528,47 EUR, t. j. na 99,72 % k upravenému rozpočtu. Bežné výdavky boli čerpané vo výške 154 224 511,46 EUR (99,70 % k upravenému rozpočtu) a kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 11 097 017,01 EUR (99,99 % k upravenému rozpočtu).

Z porovnania prehľadu celkových výsledkov hospodárenia so schváleným a upraveným rozpočtom vyplýva, že kapitola MZVEZ SR dodržala záväzne stanovený ukazovateľ príjmov a stanovené limity výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2018, ako aj záväzný limit počtu zamestnancov.

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov v roku 2018 dosiahol 1 168,8 osôb, z toho v ústredí 499,4 osôb a v zahraničí stav 669,4 osôb.

Vývoj konsolidovaného celku je po vecnej stránke určovaný hlavnými úlohami MZVEZ SR, ktoré zabezpečuje tvorbu, realizáciu a smerovanie zahraničnej a bezpečnostnej politiky SR, primárne v rámci členstva SR v Európskej únii, Organizácii Severoatlantickej zmluvy, Organizácii Spojených národov ako aj prostredníctvom vzťahov SR s ostatnými štátmi, medzinárodnými, medzivládnymi a mimovládnymi organizáciami. Vývoj konsolidovaného celku určuje takisto plnenie úloh vyplývajúcich z bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce SR s krajinami EU, tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami.

Činnosť konsolidovaného celku nemá vplyv na životné prostredie a zamestnanosť.

Po 31. decembri 2018 nenastali žiadne udalosti osobitného významu, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2018 alebo vo výročnej správe.

Konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania všetkých účtovných jednotiek konsolidovaného celku.

Konsolidovanému celku nevznikli v roku 2018 náklady spojené s oblasťou výskumu a vývoja. Výdavky v rámci funkčnej klasifikácie 0150 – výskum a vývoj v oblasti všeobecných verejných služieb boli čerpané jedine prostredníctvom poskytnutých dotácií v súlade so

zákonom č. 545/2010 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MZVEZ SR a „Výnosom MZVEZ SR č. 66/2011 z 8. marca 2011 o zložení komisie, rozhodovaní komisie, organizácii práce, postupe komisie pri vyhodnocovaní žiadostí a o kritériách na vyhodnocovanie žiadostí o poskytnutie dotácií“ formou bežných transferov (kategória 640) vo výške 171 068 EUR.

V roku 2018 nedošlo k nadobúdaniu vlastných akcií. Návrh na rozdelenie zisku z roku 2017 sa vzťahoval iba na Správu služieb diplomatickému zboru, a. s., ktorý z výsledku hospodárenia za rok 2017 vo výške 527 972 EUR odviedol v roku 2018 materskej účtovnej jednotke dividendy vo výške 213 081 EUR.

Účtovná jednotka nemá organizačnú zložku v zahraničí.

**Konsolidovaná účtovná závierka MZVEZ SR k 31. 12. 2018
a správa audítora**